

MAGYAR HÍRLAP

Pară postală aprobată de D. R.

ROMANIA

tar conform 157.012/1934.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primul colaborator: **dr Gyárfás Elemér**

Eltemette az ország Mária királynét

Bucuresti. Saját tud. Szombaton este ért véget a zarándoklat a Cotroceni palotába. Ezek előtt csukódott be a palota kapuja, akik hiába vártak órák hosszat türelmesen, hogy a lassan előrehaladó, kilométeres, tömött sorban bejussanak a fehér bizantin terembe, ahol piros virágok között feküdt a királyné. Minduntalan ujonnan érkezett küldöttségek, diplomáciai kiküldöttek, családtagok megjelenése akasztotta meg a nép zarándoklatát, amelynek programszerűen vetettek véget szombaton este, hogy lezárják a koporsót.

Jelen voltak a királyi család összes tagjai a szomorú aktusnál, amelynek megtörténtéről *lamandí* igazságügyminiszter, a királyi család anyakönyvvezetője vette fel a hivatalos jegyzőkönyvet és az éjszakát már nem töltötte szeretett lakhelyén a királyné holtteste, mert megváltoztatták az eredeti programot, hogy a beszterlés szertartásának nagyobb ünnepélyességet kölcsönözhesse nek s hogy megrövidítsék a gyászmenet amegy is hosszú útját a mogosoiai udvari állomásig.

Azért még az éjjel átszállították a nagy halott koporsóját a királyi palotába, s ott, a trónteremben ravatalozták fel. Vasárnap, a temetés napján, már itt virradt reá a derűs, napsugaras nyári reggel, amely a rendkívüli ünnepek különös szépségével köszöntött a fővárosra s a korai órákban már megmozdította a lakosság tömegeit.

MEGKEZDŐDIK A TÖMEGEK GYŰLEKEZÉSE.

Mindenki közvetlen szemtanuja akart lenni *Mária* királyné utolsó útjának, azért már szinte hajnalban elfoglalták az emberek a helyeiket, a királyi palotától a Mogosoia állomásig húzódó nyolckilométeres utvonalon s azoknak a házaknak az ablakaiban, amelyek ezt az utvonalat szegélyezik.

A beszterlés szertartása program szerint kilenc órakor kezdődött, de a királyi palota előtti téren már hét órakor ott lobogtak a négyes lovasezred díszszázadának zászlócskái, a hadikopják erdején. A tér lila gyászpompában áll. A lámpák talpig lilába öltöztetve. A palotákból óriási lila drapériák húzódnak alá. Lilába vont oszlopok sorát emelték a királyi palota előtt, amelyeken a menet elindulásakor meggyújtják majd a kegyelet szövétnekét.

EGY KOSZORU HIRDETI A KÖZÖS TESTVÉRI FAJDALMAT.

Már reggel fél nyolckor rendre érkeznek a küldöttségek, amelyeket a trónterembe vezettek fel, a már csukott koporsóban felravatalozott nagy halotthoz. A lila-drapériás ravatal, s rajta az ugyancsak lila bársonnyal bevont koporsó szinte elvész a trónterem óriási méretei között. A terem roppant ablakait és a trónt magában foglaló emelkedett részét hatalmas lila függönyök takarják. Mindenütt lila szín, kardinális-lila, ahogy a királyné rendelkezett. A ravatal mellett rendületlenül állanak

őrt a négyes lovasezred tisztjei. Csak kevés koszorút helyeztek a ravatalra, kissé már hervadt rajta a tüzipiros szegfü-koszoru, amelynek bordó szalagján két név testvériesül: *II. Carol és Nicolae*. Csak a királyi gyermekek koszorui díszítik a koporsót, a felravatalozás utolsó óráiban, továbbá a *Hohenzollern*-család, az angol király és a román kormány koszorui.

A ravatal előtt, kis emelvényen az arany királvi korona áll.

A kiküldöttek csoportja kegyeletes némaságban, megilletődötten járják körül a ravatalt. Aztán megkezdődik az elhelyezkedés a teremben, az előre, pontosan elkészített terv szerint, amelyet a palota előcsarnokában nyomtatásban osztanak szét.

A megrendítő gyász-szertartás

Egymásután érkeznek és vonulnak fel a trónterembe a márványlépcsőkön az előkelőségek s fél kilenckor már mindenki a helyén áll. A rendkívüli követek, a főpapok, a királyi tanácsosok, a kormány tagjai, a legmagasabb állami méltóságok viselői, a külképviseletek vezetői, a hadsereg magasrangú tisztjei, a Mihai Viteazul rend lovagjai és az udvar előkelőségei.

Ekkor megjelenik a király és a királyi család tagjai s a ravatal fejénél állnak fel. A király a négyes lovasezred egyenruhájában van, amelyre a Mihai Viteazul rend lila béléssű, fehér gallérja borul. A hercegnők mélyen lefátyolozva, sulyos feketében. *Miklós* herceg a „Máltai Lovagrend” vörös selyem mentéjét viseli, *Mihály* nagyvajda a helyi zászlóaljok szürke egyenruhájában jelent meg. *Anton* hercegen frakk van. Mögöttük állanak fel a *Hohenzollern* család tagjai s a kenti hercegi pár.

MEGKEZDŐDIK AZ ISTENTISZTELET.

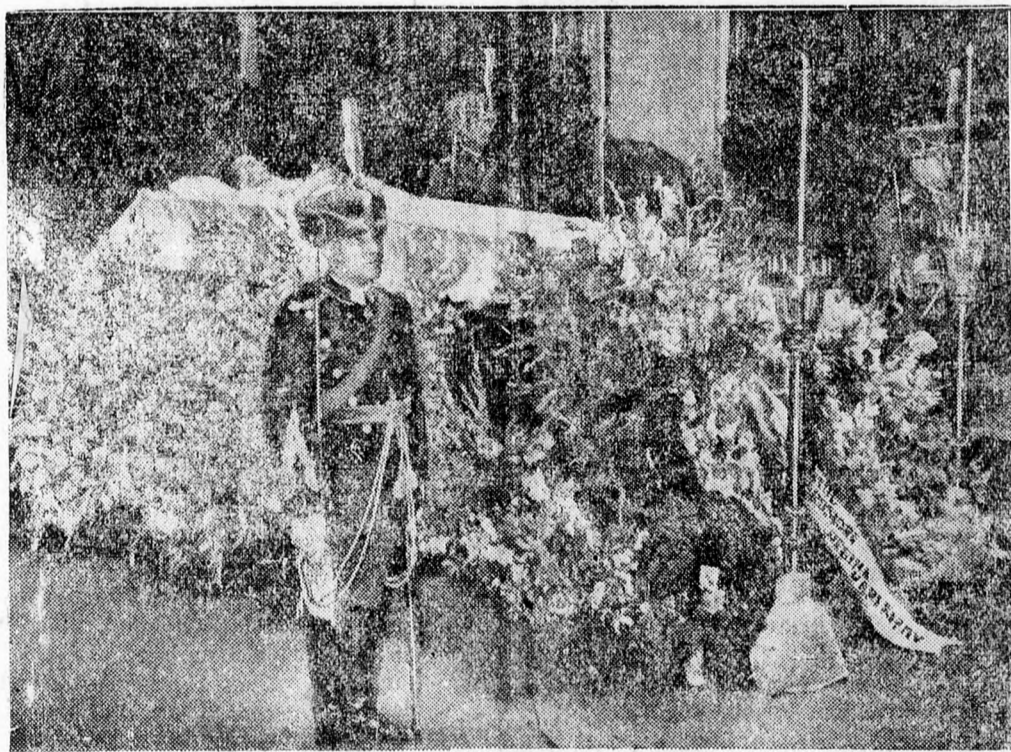
Amint a királyi család tagjai elhelyezkedtek a koporsó mögött, megkezdődött a gyász-

szertartás. A hatalmas ének- és zenekar gyászszolozsmái töltik meg a termet. A királyi család tagjainak és az összes jelenlevőknek a szemei könnyben áznak. Az uralkodó látható küzdelmet folytat fájdalmával. Szemei könnyektől vörösek s arcát olkor hatalmas belső megindultság torzítja el. A szertartás végéhez közeleg. Felhangzik a „*Vesnica Comenire*” beszúrtatója és most már mindenki tartózkodás nélkül sir. *Ileana* és *Marioara* hercegnők térdreborulnak és a beszterlés véget ér.

Lent, a palota elé ezalatt már megérkezett a gyászkoocsivá átalakított ágyu, amelyet lila drapéria takar. A hat fekete ló nyugtalanságát hat lovász fékezi s az ágyu mögött egy gyönyörű pej kapál türelmetlenül, gyász-lilával letakart nyereggel. Ez a királyné elárvult lova.

ELINDUL A GYÁSZMENET.

Még néhány perc és *feltűnik a palota lila-függönyös bejáratában a koporsó*. Tíz lovas-tiszt viszi a vállán. A koporsó mögött a király és a királyi család tagjai jelennek meg, akik aztán a lépcsőfokokon állva, várják a koporsó elhelyezését, majd *lassan megindul a menet*.

Mária királyné ravatala, amely körül tábornokok álltak diszörséget.

A nehéz tarack lila kerekai dübörögnek a palotaudvar kockakövein. Mögötte az elárvult paripa vadul felnyerít, ami szívük mélyéig megrázza az embereket. A testőr-zenekar lassú ütemben játsza a himnuszt. Dobok dübörögnek tompán s távoli fojtott ágyulóvések halatszanak, mintha az ország szívének dobbanásai lennének.

Megrázó pillanatok.

A király mélyen a szemöldökéig nyomott kucsmában, verítéktől és könnytől ázott arccal halad a koporsó után. Az egész menetben komor némaság uralkodik. A léptek csikorognak a porondon, amellyel be van hintve a tér. A testőrök, akiknek díszes sora kétfelől halad, a halottas kocsit, a királyi család és a fejedelmi vendégek csoportjai mellett, lehajtják lilafolyos alabárdjaikat.

A gyászmenetet a fővárosi rendőrség pa-

rancsnoka nyitotta meg, aki legelől haladt. Utána a Mária királyné ezred egy osztaga következett, majd a hadirokkantak, a tartalékos-iztek egyesületének és a frontarcosok szövetségének küldöttsége. Ezután jöttek az énekkarok és a magas klérus. Mária királyné koronáját egy hadsereg-főfelügyelő tábornok vitte. A gyászkocsi előtt haladt Mária királyné udvartartásának udvarmestere. Ezután következett a gyászkocsi, amelynek szalagjait királyi tanácsosok és más magas állami méltóságok vitték. A kocsit két oldalán haladtak a királyi udvartartás tagjai.

Közvetlenül a gyászkocsi után a királyi család haladt, élén Öfelségével, a királlyal. A királyi család tagjai után a rendkívüli követek, a miniszterek, a külföldi követségek vezetői és katonai attaséi, a magas polgári és katonai méltóságok következtek.

előgördül a hat fekete lótol vontatott gyászkocsi. És ismét megrázó pillanat: a sorfalat álló országőr-leánykák térdreessnek és mialatt római üdvözlésre tartják kezüket, fejüket lehajjták és hangosan sírnak valamennyien.

A gyászkocsi az állomáshoz érkezik és a koporsót a 4-es lovasezred tisztjei ismét vállukra veszik.

ÁGYULÓVÉSEK RESZKETTETIK MEG A LEVEGŐT — ELINDUL A GYÁSZVONAT

Már rég előállt a vonat, amelynek hosszú szerelvényében középen a külön erre elkészített gyászvonat van. Az állomási épülettől a vagon nyílásig lilával bevont, széles perzsaszőnyeg fut. A katonatisztek vállukon viszik a királynét a vasuti szerelvényhez. Még néhány perc és a gyászvonat alacsony ravatalán, virágok között áll a lila koporsó. Közben ágyulóvések reszkettetik meg a levegőt s a királyi himnusz szól.

A király, a királyi család tagjai egy pillanatra megilletődve megállnak a gyászvonat előtt, aztán mind a szomszédos kocsiban helyezkednek el. A többi kocsikban a legfőbb előkelőségek és a kormány tagjai indulnak, hogy utolsó útjára kísérjék a királynét.

Tizenkét óra. A lila zászlókkal, füzerekkel díszített két mozdony észrevétlenül indít és a vonat lassan kigördül az állomásról, a székvárosából örökre távozó királyné tetemével...

Dr Bárdossy László magyar követ és a kisebbségi egyházak vezetői a gyászmenetben

A menetben különös feltűnést keltenek a hadirokkantak, akik vadonatúj füzöld ruhában vonulnak a halottas kocsit előtt. Vakok, bénák, féllábuak vannak közöttük. Diszesen hal a külképviselek vezetőinek csoportja. Nagyobb részük diplomata öltözetben, az első sorban halad Cassulo András pápai nuncius, egyszerű reverendájában, mellette dr Bárdossy László magyar követ, fekete díszmagyarban. Imponáló a főpapok felvonulása. A görögkeletiek és a görög katolikusok kivétel nélkül jelen vannak. A római katolikus püspöki kar Csizsár érsek és Robu iasi-püspök képviseli. Jelen van dr Popp József sanióbi apát is. A református egyházat Vásárhelyi János püspök és Laár Ferenc lelkész, egyházkerületi előadótanácsos; az unitárius Kiss Elek püspökhelyettes és Lőrinczy bucuressi lelkész, az evangélikus egyházat Glondys püspök és Hans Otto Rott főgondnok, a zsidó egyházat Nimerover főrabbi és egy bucuressi lelkész képviselik.

A LAKOSSÁG TIZEZREINEK SORFALA KÖZÖTT HALAD A MENET

A menet a palotától a C. A. Rozetti-úton a Bratianu-útra megy át. Mindenütt jobbról, balról katonák sorfala áll őrt. A gyalogosok lefelé fordított puskájuk agyára, a lovasok előre támasztott kardjuk markolata fölé hajtják fejüket, a bánat remek szobraiként. A hadsereg sorfala mögött a járdákon és a házak ablakában a lakosság tizezrei. Ahol a gyászkocsi elhalad, sírás zajdul fel. Sok helyen virágokat szórnak az útra. A nők közül számosan öltöztet talpig lilába, vagy legalább lilahajdizsi tetek a fejükre. Sehol, az egész útvonalon, a mogosoiaai állomásig, sehol sem szakad meg a várakozó tömeg s kint, Mogosoian, az állomás előtti téren fű- és leány-országőrök tengere.

A királyi állomás különös pompával van feldíszítve. A lila draperiák szinte eltakarják a falakat. Bent a várótermeket szintén a gyász lila színei tapétázzák. Itt várakoznak a menetre a királyi családnak azok a hölgytagjai, akik gépkocsikon jöttek ki az állomásra, nem bírva vállalkozni a hosszú gyalogútra, amely majdnem két és félórát tart. Fél-tizenkét ókor

az állomás előtti téren felállított tömjén-tartó oszlopokon már ég a tömjén és nehéz illattal árasztja el a teret. Ez jelzi, hogy közeledik a menet.

ZOKOGNAK AZ ORSZÁGŐR LEANYOK

Kisvártatva feltűnnek az első csoportok, a hadirokkantak, a féllábuak is híven kitartottak az úton. Aztán méltóságteljes lassúsággal

Mária királyné utolsó útja a Curtea-Argeş-i családi sírboltig

Bucuressi. Saját tud. A mogosoiaai állomásról a gyászvonat után kis különbséggel két különvonat indult még. A különvonaton utaztak a diplomáciai testület tagjai, a bel- és külföldi újságírók és a meghívott vendégek egyrésze. Négy óra az ut Curtea de Argeşig. A különvonat már az első állomáson elébe került a halottas-vonatnak. Minden állomás fel-diszítve. A lakosság nagy tömegekben várja a halott királynét. Négy óra 10 perckor érkezett a halottasvonat a gyászpompával elborított Curtea de Argeş-i állomásra.

Elsőnek a király szállt ki és a gyászkocsihoz sietett. Egész közelről eget-földet megreszkettette szól a 75 ágyulóvést. A koporsót tábori ágyura helyezték és megindult a menet, amely most már rövidebb, mint a fővárosban volt, ugyanazon az úton, amelyen 11 évvel ezelőtt Ferdinánd királyt kísérték utolsó útjára. Károly király itt is végig gyalog tette meg az utat, a királyi család férfitagjainak és az előkelőségek kíséretében. Az előkelőségek között magaskornak is voltak, mint Vaitoianu tábornok és Presan marsall. Az út mintegy négy kilométer a kis városban át egészen a püspöki katedrálisig, ahol a királyi kriptá van. Tizenegy év alatt csak annyit változott, hogy az ut fái árnyasabbak s az utak gondozottabbak. Az ut két oldalán a helyi gyalogezred katonái és a csendőrség áll sorfalat.

Messze vidékről sereglött össze a nép és elárasztotta a járdákat. A házak ablakai, verandái és tornácai szorongásig megteltek emberekkel. A nők lila gyászt öltöztek és piros virágot szórnak az útra. Mindenütt a szeretet és fájdalom megható megnyilatkozásai. A hangok szüntelenül zúgnak a templomokban és ahogy a menet halad, festői kilátás nyílik a környező hegyvidékre és a hajdani uralkodói vár romjaira...

Fél 6 után érkezett meg a menet a püspöki rezidencia parkjába, amelynek közepén dús aranyozással áll a templom, mintha nem is templomkriptá volna. A templom előtt díszes kőbaldachin. Ide helyezték a koporsót. Körben helyezkedtek el a királyi család tagjai. Még egyszer felhangzott a zsolozsma, felzendült a Vesnica Pomenire bucsztatása és a szertartás végefelé közeledett. Ismét ágyu-

lővések következnek, az énekkarok most éneklilik a legmegrázóbb zsolozsmákat és a lovas-tisztek vállukra veszik a koporsót. Az ágyulóvések füstje felhőként takarja be a templomot, a parkot és a gyászoló közönséget... A koporsó után csak a királyi család tagjai lépnek be a kriptába, ahol kisebb nyitott sírhelybe eresztették le a koporsót. A levegőt még az ágyulóvések reszkettetik, mikor megjelenik a király fedetlen fővel, nyomában a királyi család tagjai.

A gyász-szertartás végeztével a király és kísérete gépkocsin azonnal az állomásra hajtott és a királyi különvonat 6 óra 15 perckor visszaindult a fővárosba, ahova este 9 órakor érkezett meg.

A KIRÁLY KÖSZÖNETE PACHA PÜSPÖKNEK.

Timisoara. Saját tud. Pacha Agoston dr megyéspüspök részvét-táviratára most érkezett meg Károly király választávirata. A királyi távirat szövege a következő: Teljes szívemből köszönöm Önnek a megleghangu vigasztalást. Károly király.

CLUJ VÁROS A TEMETÉS NAPJÁN.

Cluj. Saját tud. Mária királyné temetése alkalmából tegnap délelőtt az összes helybeli templomokban gyász-istentiszteletet tartottak az elhunyt királyné lelkiüdvéért. Az istentiszteleten igen nagy számban jelentek meg a hívek is. A gyász-istentiszteleten nemcsak a polgári és katonai hatóságok fejei vettek részt, hanem kivonultak arra az összes iskolák tanuló tanáraik vezetésével. Délután, a temetés időpontjában ugyancsak gyász-istentiszteletet tartottak és a görögkeleti katedrálisban jelentek meg vármegyei, városi hatóságok és a hadsereg fejei. Cluj város polgársága méltó keretek között ülte meg Mária királyné temetésének napját.

AZ ORADEAI HÁZTULAJDONOSOK GYÁSZ-ÜLÉSE.

Az oradeai Háztulajdonosok Szövetsége szombaton délután tartotta meg gyász-ülését és rőtta le a hála és köszönet kegyeleti adóját a nagy királyi emlékével szemben. A gyász-ülésen az elhunyt királyné uralkodói és emberi értékeit méltatták, majd a szövetség küldöttsége koszorút helyezett el a királyné szobránál.

LEGFRISSEBB KÖNYVEK:

Dederich: Szentbeszéd vázlatok	72 lei
Gyénessy: Uram nem vagyok méltó	60 "
Láng-Solymoss: Rövid liturgia	116 "
Láng: A munka élettana	116 "
Noszlopi: Világnézetek	175 "
Walter: Isten képe	110 "
Trikál: Az új szellemiség	105 "
Rusnyák: A nő a modern társadalomban	72 "
Kendy-Finály: Vitaminok	116 "
Adine: Arnaparti város	35 "
Petró: A gyermek korai szentáldozása	105 "

Fegyverszünet a spanyolországi önkéntesek hazaszállítása idejére

A köztársasági kormány elfogadta a hazaszállítási tervet. Franco tábornoktól is beleegyező nyilatkozatot vár a benemavatkozási bizottság

Londonból jelentik: A spanyol köztársaság londoni követe jegyzéket nyújtott át a külügyi hivatalban, amelyben kormánya választ adott a benemavatkozási bizottság átiratára. A jegyzékben a köztársasági kormány kijelenti, hogy elfogadja a benemavatkozási bizottság határozatát és beleegyezik a spanyol földön harcoló önkéntesek hazaszállításába. A jegyzék azonban bizonyos fenntartásokkal közli a köztársasági kormány elhatározását.

Angol politikai körökben valószínűnek tartják, hogy rövidesen Franco tábornok is hasonló választ fog küldeni. Ebben az esetben az önkéntesek elszállításának idejére fegyverszünetet köt a két harcoló fél, amely után köztük létrejöhet a béke is.

A NEMZETI HADSEREG HÁROMEZER NÉGYZETKILOMÉTERNYI TERÜLETET FOGLALT EL MADRID KÖRÜL.

Salamancából jelentik: A spanyol nemzeti csapatok vasárnap mindkét harcra folytatták előnyomulásukat. A valenciai harcra három községet sikerült birtokba venniük. Az estramadurai harcra vasárnap háromezer négyzetkilométer területet foglaltak el, három fontos várossal és több községgel.

Házhoz kézbesíti az államvasut az áruszállítványokat

Kézbesítési szolgálat bevezetését határozta el a vasút vezérigazgatósága

Bucurestiből jelentik: Fővárosi lapjelentések szerint az államvasut vezérigazgatósága kamionás-szolgálat bevezetését határozta el azon állomások viszonylatában, ahol szükségesnek bizonyult az áruszállítványoknak a címzett lakására, vagy a feladó lakásáról való elszállítása. A címzett lakására kézbesítendő áruszállítványok a következők: telt hűtőládák, vörös mezőgazdasági bélyeggel bérmentesített csomagok, „lakáson kézbesítendő” (a domiciliul) fenntartást tartalmazó bérmentesítéssel továbbított csomagok, „bulletin de emsagerievel” továbbított szállítványok, szállítólevél alapján feladott, 500 kilónál súlyosabb csomagok, amelyeket a címzett nem váltott ki idejében. Nem kézbesítik ki a szállítványokat a következő esetekben: ha a címzett a királyi udvar, vagy valamelyik hercegi ház, köztintézmény, ügynökség, vagy szállítványozási cég, vállalat, társaság, vagy bank, valamint minden olyan esetben, amikor a címzett egyszer és mindenkorra írásban kéri, hogy a szállítványokat ne kézbesítsék lakására. Más különleges esetekben sem történik meg a kézbesítés, így például ha katonai szállítványokról, stb. van szó. A kézbesített áruszállítványt nem értesítik ki, hanem a kézbesítést egyben értesítésnek is tekintik. A kamionás szolgálat előnyben részesíti a ketrecben szállított élőállat küldeményeket, valamint a romlásnak kitett szállítványokat.

Dr. Nyisztor Zoltán

**Mandarinok,
Kulik és
Misszionáriusok!**

Utfeirás

Ara: 180 lei és portó

A szabadban és az égő napon sem romlik arcbőre, ha a vitamindus Caola Krém használja. A Caola Krém megvédi arcbőrét — úgy nyáron, mint télen — az időjárás viszontagságai ellen. Caola Krém az igazi bőrtápláló: fiatalít, szépít, megőrzi az egészséget.

CA-O-LA

Látogatás az elárvult Balcicban, amelynek úrnője örökre eltávozott

Balcic, július hó. Mikor indultunk el a repülőtérre és mikor érkezünk Balcicba? Már el is felejtettem.

A „Lares” társaság gépe nyilegyenesen haladt az azurkék égbolt alatt. Szinte nyelte a kilométereket és mégis csendesen imbolygott, mint egy hatalmas madár. A leszállás is zökkenő nélkül, simán ment végbe.

Sietős léptekkel haladtam át a tatárnegyed tekervényes ösvényein. A temető bejáratánál, a kőhalmak mellett találok Alival, a kis pupos gyermekkel, kedvenc vezetőmmel. Feltűnt a török gyermek szomorú és könnyes szeme.

„Igaz?” — kérdezte remegő hangon Ali. „Igaz, hogy meghalt az Urnő?” Az „Urnő” Mária királyné, aki oly forrón szerette Balcicot, meghalt.

Lehajtom a fejem... „Igaz”... De Ali nem hiszi el, nem akarja elhinni, hátha egész Balcic gyászol, a város minden lakójának arca szomorú és vigasztalást keres. Kibérel egy csónakot és elindulunk a kéklőn csillanó vizen a „talian” felé, ahol bronzszínűre égett halászok vetik hálójukat a tengerbe. Innen Mária királyné szépséges fehér villája kitűnően látható, tornyának csúcsán az éles dárdaival.

Horgonyt vetünk a nagy királyné álomfészke közelében. Erőt vesz rajtuk a megilletődés és a szomorúság.

Ezen a tengeren, amelyik néha suhogó, néha kék, néha zöld, néha ezüst, néha pedig opálszínű, hányszor pihentette szemét Mária királyné. Gyönyörű szemét a pompás tengeren.

Mária királyné ugy szerette a tengert, mint ahogy senki más. Ez érthető is. Fenkőlt lelke a tenger áttetsző kristályában találta meg legméltebb tükrét.

Csillagos éjszakákon, amikor a Balcic előtt elterülő tenger vize nem fodrozódott, nem hullámzott, a tenger találkozott Mária királynéval, a költő álmodozó, varázslatos egyéniségével, szin-pompás fantáziájával.

Máskor, midőn a hullámok, mint súlyos ólomnehézek zuhantak alá fájdalmat kiáltva

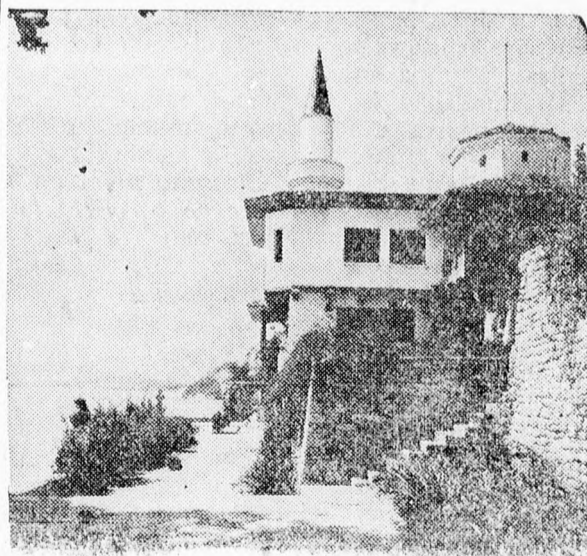
a világnak, — a királyné átélte a természetnek ezt a nyugtalanságát...

Mária királyné szemei végigsimogatták, megvigasztalták a feltornyosult hullámokat. Ő nemcsak szerette, de megis értette a tengert éppúgy, mint Balcic egész világát, amely most mély gyászba borult.

Kastélya elhagyatottan fehérén kővé vált hatyu módján áll a tenger partján. A kastély előtti kőkereszt az égbolt felé nyújtja karjait...

Páratlan szépségű kertjében a virágok szomorúak, némák és elhagyatottak... Kertjének legszebb virágszárait Sinaiaha szállították, hogy elkísérjék urnójukat az utolsó uton.

Lassan, evezve haladunk el a kastély előtt, a halász keresztet vet. S amint meghajlik, kezében az evezővel, mintha egy könnyesepp hullana a tenger vizébe...

A balcic-i kastély, Mária királyné kedvenc tartózkodási helye.

A „Magyar Lapok” kizárólagos közlési jogával.

Utánnomás még kivonatosan is tilos.

Rohanás Sevilleba a katonai parancsnokság autóján. De persze, kerülővel, jóideig a tengerparton s át Cadison, mert közbül vörös csapatok állottak még.

Rohanást mondtam? Ez egy kis nagyozolás, mert rohanni egyáltalában nem lehetett. Ahány falut értünk, annyiszor állítottak le bennünket a marcona nemzetőrök s zordul követelték az utazási engedélyt. Még szerencse, hogy remek igazolvány lapult a zsebemben, maga az algecirasi helytartó, Coronel Bourban. XIII. Alfonz király unokaöccse állította ki, egyébként talán felkoncolták volna ezek a kérésekkel hadfiak. A Jerez de la Frontesi őrségparancsnokot például sohasem felejttem el. Valami ügyvédféle hivatalt töltött be civilben s úgy állt a kezében a puska, mint a főzökánál. De azért nagyon félelmetes volt.

Allj! Igazolás!

Ha nem igazoltam Sevilleig legalább ötvenszer magam, egyszer se. De persze, csak némán, a papirokkal, mert még egy szót se tudtam spanyolul.

Tariffánál láttam az első felrobbantott hidat. Egy patak-híd volt s csak néztem. Tyhű, egy komoly robbantási vizsgán de szörnyű szekundát kapott volna az elkövető! Rengeteg robbantószerpocskolás és csaknem semmi eredmény. Bocsnát, de tipikus civilmunka volt.

Tövig leégett templomok, zárdák, klastromok fogadtak mindenfelé. Itt már garázdál-

Élelmiszert viszünk egy körülzárt kolostorba

Hát így esett a fogadtatásom Sevilleban: csaknem lefogtak, mint kémet.

Másnap délelőtt már megvolt a beosztásom: pár napig mint második, aztán mint első pilóta teljesítettem szolgálatot a Melilla—Tuluan—Sevilla—Salamanca—Burgos közti vonalon. Ez volt a nemzeti hadsereg tulajdonképeni hadtápvonalra s néha katonákat szállítottam, néha futárokat, néha lőszert, néha élelmet. Egyszóval: mindenfélét, ami csak adódott. Melillában csaknem megfőtettem a forróságban, fehér vászon overalban indultam el s mire Burgosba értem, már dideregtem a prémes bundában is. Reggel trópusi nap, este esetleg hóvizivar. De a hárommotoros Junkers 52-öt. (ilyen típusuak voltak a bombavető is) két hét alatt alaposan kitanulmányoztam s kértem, hogy osszanak már be harctéri szolgálatra. Elvégre azért jöttem, vagy mi! Nem sokára megtörtént ez is, csak még előbb keresztülmentem kétféle tűzkeresztségen is. Levegőben és szárazföldön.

Nos, november 14-én reggel kaptuk Queipo de Llano tábornoktól a parancsot, hogy a vörösök által bekerített Santa Maria de Caberna nevű kolostorba vigyünk élelmet. Valami 1600 ember — civilek, csendőrök, papok — szorult ebbe a kolostorba össze. (szegények, kilenc hónapig tartották magukat, akkor a vörösök egy szállig felkoncolták őket) s az élelmük fogytán volt. Kapva kaptam az alkalmon, végre komolyan dolgozhatom.

kodtak a vörösök s kormos falak jelölték az útjukat. Kormos falak és gyászoló családok.

— Allj! Igazolás!

— Allj! Igazolás!

Ez így ment, míg végre este feltűntek Seville fényei. Hála Istennek! Szálloda, jelentkezés a katonai parancsnokságon, kézzel-lábbal-fintorokkal való magyarázkodás, papírjaim átvétele tanulmányozás céljából és újabb pech. Hogy nem tudok kikerülni már belőle!

Lépek ki a parancsnokság kapuján, igyekszem haza, hát abban a pillanatban elbődülnek a szirénák, kialszanak a lámpák, koromsötét lesz: légi riadó. Még csak ez kellett! Tanácstalanul topogok ide-oda, szeretnék hazatalálni, de nem tudok. Botorkálok, szitkozodom, végre valami katonai járőr toppan elém. Megállítanak. Rámrivalnak. Kérdeznak. Fenyegetnek. Egy szót sem értek az egészből és igazolni se tudom magam, mert a papírjaim a parancsnokságon maradtak. Erre mi történik? Elfognak és bevisznek a rendőrségre. Csak ennyit értek:

— Espial!

Ennek fele se tréfa! Kiabálok, követelőzőm magyarul, németül, franciául. Ez ha. Kerítenek egy embert, aki franciául tud valamit, ennek megmagyarázom, mi történt velem. Most megindul össze-vissza a telefonálás, el-tart egy óráig, míg végre belátják, hogy tévedtek, eleresztenek s én mehetek haza, aludni. S még ha lett volna repülőfutamadás. De az egész csak amolyan próba, volt.

Hát kora reggel megraktunk élelemmel három Junkerst. Főként konzervet vittünk, krumplát, babot és kenyeret. Tizenöt métermázsát. Mindegyik masinán kiszedtük a gépek-ből az ajtókat, azoknak a helyére rakták egymásra a zsákokat s megkötötték őket. Lőszert alig vittünk magunkkal, hogy több hely jusson az élelemnek.

Reggel kilenc óra volt, amikor beszálltam a gépembe. Izgatott voltam? Talán egy kicsit izgatottan kívánsi, hogy a manőver hogyan sikerül. De mindennekfelett: örültem.

Egyszerre gyújtottuk be a motorokat. Egyszerre adtuk gázt s egyszerre hagytuk el a földet. Zárt alakzatban startoltunk. Az első utam volt az ellenség fölé. Az izgalom, amit éreztem, egyszerre elmúlt, tökéletesen lefoglalt a gép, az út. A Guadalquivir felett repültünk, tökéletes formában, alattunk az árnyékok, mint három suhanó madár. Térdemen a térkép, előttünk a cél. Hajrá! Sebesség 220 kilométer. Sieltünk. Egy pillanatra átvillant rajtam; mit csinálnak most odahaza? De revenem kellett, olyan groteszk volt a gondolat itt, spanyol földön, háborúban, 1800 méter magasságban.

Egy város alattunk: Cordoba. Az utolsó „hazai” állomás. Tíz másodperc múlva: most átrepültünk a vörös vonalak fölött. De csend. Jóformán semmi élet odalent. Egyetlen lövés se esett. Körülöttünk ragyogó levegő és sehol a léghárító lövedékek pukkanó foltjai. Csak a motorok búgtak és a levegő zengett. Mi az? Hát nincs háború?

Adujar s most észak felé! Már csak tizenkilenc kilométernyire a cél! És semmi. Semmi. Egyetlen mozgás se, mintha odalent mindenki aludnék.

Megnéztem az órát: negyven perce repültünk és akkor feltűnt a kolostor. Santa Maria de Caberra. Most nyomtuk a gépeket meredeken lefelé. A magasságmérő mutatója rohanva ugrált lefelé. A kolostor magasságában egyenesbe hoztam a gépet és elzúgtam az épület felé. Az udvaron sűrű tömegben feketedtek az emberek. A mechanikus kilökte a zsákokat s még láttam, hogy zuhannak az udvar közepe felé. Aztán már fordítottam a gépet s ell Hazal

Farkasszemet nézek egy puska csővel

Ekkor történt. Ott jártam még alig 20—25 méter magasságban s fordulóban a körülzárt csapatok állása felett s egy pillanatra egy puska-csővel néztem farkasszemet. A puskát egy fiatal vörös katona fogta odalent, összehunyt szemmel célzott és lőtt rám. Első lövés a levegőben, amelynek én voltam a célpontja.

Olyan nevetésem groteszk érzés volt, mintha valami gyermek játszott volna íjesztősdít velem. Egyáltalában nem éreztem, hogy veszedelem fenyeget. Eszembe se jutott, hogy citaldhat és megölhet a golyó. Ezer lövő röpi-tett és a puska olyan nevetésgesen kicsinek látszott! Szerettem volna lekiáltani: no, kölyök, mit akarsz?

Tizedmásodperc volt az egész, aztán fő, utána a többi gép után jobb kísérőnek. És kész. Féltnegykor már otthon is voltunk, jó mesze előállítottuk a repülőtéren egymástól a gépeket, farokkal lehetőleg fa alá, aztán kértünk valami innivalót. Mert az igaz, hogy megszomjaztunk alaposan.

(Legközelebbi folytatás csütörtökön.)

Már is jelentkezhet az augusztus 2-án induló társas-kirándulásra!

Carmen-Sylva feketetengeri fürdőbe

Egy út időtartama tizenkét nap, ebből tíz teljes napi tartózkodás Carmen-Sylván. — Csatlakozási lehetőség Oradeán kívül Clujon és Braşovban

Részvételi díj személyenként: Oradeától **3650 lei**. — Clujtól **3575 lei**. Braşovból **3300 lei**.

A jelentkezéskor a részvételi díj fele, indulás előtt napig a hátralék teljesen befizetendő.

Az árban bennfoglaltatik: vasuti jegy oda-vissza, utasok beszállítása Carmen Sylva állomásról a szállodáig és vissza, tiznap teljes ellátás napi háromszori étkezéssel, kiszolgálási díjak, községi és állami, valamint kurtaxák, tengeri és hideg iszapfürdő.

Szörnyű itéletidő pusztított Newyorkban

Összedőlt házak, elsodort hidak lezuhant repülőgép, kisiklott vonat, árvíz, halottak és sebesültek

Newyorkból jelentik: Newyorkban és környékén rendkívül heves szélvihar és felhőszakadás tombolt. Az itéletidő sok házat összedöntött, több hidat elsodort, a fákat gyökerestől kitépte és a közlekedési utakat megrongálta. Az anyagi kár többmillió dollár. A viharban egy bombavető repülőgép Connecticut állambeli Woodbridgenél lezuhant: három utasa meghalt. Newjersey közelében egy társasgépkocsi a hid mellvédjének rohan és összetört. Egy utas meghalt, kilenc súlyosan megsérült.

Tonkers mellett a vonat földcsuszamlás következtében kisiklott; tízenegy utas megsérült. A Newyork körüli kisebb városokat elöntötte az ár. Texas államban több folyó kilépett a medréről és mintegy 8000 négyzetkilométernyi területet elöntött. Két ember életét veszítette. A hajléktalankok száma megközelíti az ötszázat.

Németország négyhatalmi értekezletet ajánlott a csehszlovákiai nemzetiségi kérdés elintézésére

A berlini francia nagykövet hosszabb megbeszélésen volt Bonnet külügyminiszternél. — A francia sajtó a Németországgal való megegyezés szükségéről

Párizsból jelentik: Franciaország berlini nagykövete, François Poncet még szombaton Párizsba érkezett, hogy jelentést tegyen arról a határról, melyet az angol királyi franciaországi látogatása a német irányadó körökben kellett. A nagykövet Bonnet külügyminiszternél hosszabb kihallgatáson volt, s a beavatottak értesülése szerint az időszzerű közep európai kérdések és a csehszlovákiai helyzet tekintetében folyt ez alkalommal beható megbeszélés. François Poncet nagykövet a kihallgatás után visszatért Berlinbe.

Párizsból jelentik: A sajtó nagy élénkséggel foglalkozik azokkal a hírekkel, melyek a Chamberlain angol miniszterelnök és Dierksen londoni német nagykövet közötti legutóbbi találkozásáról szólnak. A Jour szerint a londoni megbeszélések nagyon megenyhítették az európai légkört. A Petit Journal szerint végre nyíltan meg kell mondani, hogy nagy felelősséget vesznek magukra azok, akik minden német tervet csőfogságnak minősítenek. Rendkívül veszélyes egy nagy nép minden politikai vagy diplomáciai tevékenységét gyanuba keverni, csak azért, mert az Franciaország ellenesége. A Figaro utal arra, hogy a francia-angol szövetség a Németországgal való megbékülést kívánja, ugyanúgy, amint véglegesen rendezni kívánja a két ország viszonyát Olaszországhoz. A bújócskának véget kell vetni, mert ehhez Európa nem elég nagy. A Matin azon a véleményen van, hogy a nemzetközi légkör további megenyhülésére lehet számítani. Ehhez az első állomás a cseh nemzetiségi statutum minél gyorsabb elintézése.

AZ OLASZ FÉLHIVATALOS LAP MINDEN CAFOLAT ELLENÉRE FÜNTARTJA, HOGY A NÉGYHATALMI ÉRTEKEZLET ÖSSZE-HIVASAT HATAROZOTTAN TERVBE VETTÉK.

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia című félhivatalos lap hivatkozik a Havas-sajtóügynökség közlésére, mely szerint Dierksen londoni német nagykövet a szabadsága megkezdésekor tett búcsúlátogatása alkalmával szabados ajánlatot tett volna, hogy a cseh kérdésben üljön össze Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország közös tanácskozára. A Havas-ügynökség közlése még hozzátette, hogy a csehországi szudéta-német kérdés megbeszélése csak bevezetés lenne egy nagyobb szabású

tárgyaláshoz, mely a fegyverkezések korlátozására s a légi fegyverkezésre vonatkoznék. A Havas-ügynökség értesülésével szemben az angol sajtó cáfoló közleményeket adott ki, francia részről pedig magát a négyhatalmi értekezlet tervét kifogásolták.

A Giornale d'Italia mindezeket megamltívén, az angol cáfolatok ellenére is fenntartja azt a határozott értesülést, hogy igenis legkömolyabban szó van az angol-francia-német-olasz tanácskozás létrehozataláról. Az értekezletet maga Németország hívna össze. Elsősorban az volna az értekezlet tárgya, hogy a prágai kormánynak tervezetét ajánlana a nemzetiségi kérdés elintézésére. A lap hozzátéti, hogy Csehszlovákia egy ilyen tervezet figyelembevételét bizonyára nehezen mellőzheti, viszont a tervezethez igazodás a közep európai

Hitler vezérhelyettese Klagenfurtban nyilatkozott arról, hogy Németország nem gondol idegen népek bekebelezésére

Háboruba nem engedi rángatni magát, mert egy háborúnak csak a bolsevizmus lehet a győztese

Klagenfurtból jelentik: Hess Rudolf birodalmi miniszter, Hitler vezér és kancellár helyettese beszédet mondott azon az emlékünnepen, amelyet itt a Nagy-Németországért elesett osztrák hősök emlékeztére tartottak. Hess Rudolf ezeket mondotta:

— Az Ausztriában elesett bajtársak a népi közösségért haltak meg. Ez a népi közösség csak azt kívánja a világtól, hogy ismerjék el az élethez való jogát. Ma sem gondol a német birodalom arra, hogy idegen népeket erőszakkal bekebelezzen a német birodalomba, de egyetlen hozzátartozó németet sem akar elveszíteni. Ausztriának a német birodalommal történt újraegyesülése következtében Európának egyetlen népét, vagy országát sem érte semmiféle károsodás. Sokan állítják még ma is, hogy ausztriai testvéreink kényszer hatása alatt jöttek a német birodalomba és most a világnak az a feladata, hogy megszabadítson benneteket. A békét áhító népek között gyalozatos módon újra és újra elhintik egy újabb háború gondolatát. Németország minél ke-

viszonyok békés rendezését lényegesen elő fogja segíteni.

A FRANCIA KORMÁNY LAPJAI INGADOZNAK A NÉMETEK IRÁNTI BIZALOM ÉS BIZALMATLANSÁG KÖZÖTT.

Párizsból jelentik: A „Matin” írja: „Nem lehet haszon nélkül való, ha fölveszik az érintkezést a hivatalos német körökkel. A francia kormány etekintetben már régebben is megnyilvánította a maga törekvései irányát, s erről nem lehet kétség. Vuillemin tábornok közelebről való berlini utazása majd megmutatja, hogy milyen mértékben lehet továbbhaladni ezen az uton. Általában úgy látszik, hogy a németek egy általános európai megbeszélést akarnak.”

Az „Oeuvre” (Daladier miniszterelnök és a radikális párt baloldali szárnya lapja) írja: „A demokratikus államok kormányai Németország gesztusát — Dierksennek Chamberlain-nél tett látogatását — úgy értelmezi, mint annak a biztos jelét, hogy Németország mindenesetre lemond Csehszlovákiával szemben a nyers eljárásról. Ezt a magatartást az angol-francia egyesült erőfeszítés hatása alatt vette föl. Mégis a berlini diplomáciai testület régibb tagjai úgy tartják, hogy talán tulságos következtetés volna ebből további jó kilátásokra következtetni. Véleményük az, hogy a birodalom klasszikus taktikázásával állunk szemben, mely arra irányul, hogy szétbontsa az ellene alakult egységes arcvonulat.”

vésbé gondol a háborura, annál több ürügyet találnak a másik oldalon, hogy a fenyegető háborúról jajveszékéljenek. Németország vezére nem engedett és nem enged a kihívásoknak. A vezér lebilincselő nyugalommal azt teszi, amit népéért tennie kell. Hitler az európai békének is nagy szolgálatot tesz, amikor bizonyos kis államok kihívó fegyvercsörgetésére nem válaszol. Németországnak erős a hite, hogy ennek az újabb felelőtlen üzérkedésnek sem sikerül megingatni Európa békéjét.

— Németország hisz a magasabb igazságszolgáltatásban, amely nem engedheti meg, hogy ismét háboru zuduljon a világra, egy olyan háboru, amely a virágzó réteket vigasztalan pusztasággá változtatja és az emberek millióit vágóhídra viszi. Az ilyen háborúnak csak egy győztese lenne: a bolsevizmus, míg Európa valamennyi állama a legyőzöttek között foglalna helyet. Németország reméli, hogy továbbra is lesz a világnak annyi józan esze, hogy ezt megakadályozza.

ADDIS-ABEBA

a tolvaj bennszülöttek, a férfiak helyett dolgozó nők és az épülő olasz civilizáció keleti városa

Addis-Abeba, július hó.

Sokan tudják, hogy az abesszín főváros neve amhara nyelven annyit jelent, mint „új virág.” Addis Abeba erre a névre reá is szolgál, mert a kétezerhatszáz méter magasságban fekvő, napsugárban és hűvös éjszakákban bővelkedő város kedvező körülmények között valóban eldorádója lehet a virágoknak. Az idei év azonban túlságosan száraz volt, a virágok sokat szenvedtek; ha néha egy kis eső jött, az a vegetációban valóságos csodát művelt. Virágok szempontjából különben ez a vidék Budapestre emlékeztet, sok itt a muskátli, a cana indica, a glyceria és a nagyon magasra feljutó hajnalka. Azonkívül az egész városon és környékén uralkodik az ausztráliai eukaliptusz, amely negyvenméteres magasságra is megnő.

Az eukaliptuszt egyébként bármennyire különös, itt leginkább házipépítésre használják. A növény vastag törzséből minden faragás nélkül elkészítik a ház gerendázatát, aztán a fiatalabb ágakból összeválogatott kötőanyag felhasználásával hézagos falazatot készítenek s ezt agyaggal kenik be. Ez a falazat, mikor megszárad, megrepedezik s azt most már távoli vidékekről számarhátton hozott fűanyaggal kevert újabb agyagréteggel simítják el, amely így masszív falat képez. Ezt kívülről meszelik, esetleg színesre, belül pedig újságpapírral s ezenkívül rendes tapétával fedik. A munka egyetlen kő nélkül történik. A mennyezetet úgy készítik, hogy olesó minőségű vasznat feszítenek ki, amelyet olajfestékkel áthúznak. Persze, ennek az építkezésnek nagy hátrányai vannak. Ha az ember ebéd után aludni akar s bevonul egy ilyen szobába, mivel odakint a sok légy már tetemesen igénybe vette idegeit, bizony gyakran megtörténik, hogy jéggel vegyes eső zuhog alá, ami a mennyezetet képező vasznán dübörög. Ilyen esőkre pedig Addis Abebában júliustól októberig úgyszólván minden nap sor kerül s egyetlen hasznuk, hogy a legyek egy részét elverik s némi higiénikus takarítást végeznek.

Atépitik Addis-Abebat

A középületek már a modern építészet elveit szerint készülnek, a főútvonalakat mind bitumenesre építették át, egész Abessziniában sok ezer kilométer hosszú út készül ebből az anyagból. A kolonizálás legnagyobb nehézségén már átesetek az olaszok, ma már nem tör-

ténnik meg, hogy az esős évszakban az autók százai hónapokra megrekednek és lesüllyednek a puha és mély abesszín agyagba. A fasiszta állam hősiességét vívott itt sok olyan akadály, amelyeket más kolonizációs helyeken nem ismernek. A vizet például sok-

A négus nem boldogult a tolvajokkal

Addisban tizenötezer fehér férfi és körülbelül négyezeröttszáz fehér nő él. A bennszülöttek számát már nehezebb lenne megállapítani, mert sok guragginak az ég alatt a szállása s párnája a legközelebbi kődarab. Éjjel, ha a sötét utcákon jár az ember, sokat láthat fal mellé húzódva, takaróba burkolódzva aludni. A bennszülötteknek különben este nyolc óra után csak frott engedéllyel szabad az utcákon járni. Erre a rendelkezésre igen nagy szükség volt, mert bár a szómáliak és az eritreaiak eléggé becsületesek, de annál tolvajabban az abesák. A négus idejében is sok kéz és láb elvált a törzsétől lopások miatt, bennszülöttek azonban nem hagytak föl a tolvajlásal.

Nézünk be egy abesszín kunyhóba. Fehérruhás fekete asszonyok ülnek itt, a hajuk göndör, boglyas, gyapjas nagy halom. A szoba

szor száz kilométeres távolságokról kell a munkahelyhez szállítani.

Addis Abeba nagyvonalú rendezés alatt áll. Az olasz hódítás előtt csupán egy-két fejedelmi lak környéke volt megközelítően európai kinézésű, de ezektől néhány lépésre már a legnyomorultabb bennszülött tupulok álltak tengernyi szemétként. Még el kell telni néhány évnél, amíg ezek a légytenyésztő bennszülötfélszkek oda kerülnek, ahova valók: a már kijelölt bennszülött-negyedbe. Az ipari városrészek kialakításában már megkezdte munkáit néhány vállalat. A modern építkezések közül legimpozánsabb a Lancia-autógyár műhelye a repülőtér közelében.

A repülőtér sokszázézer köbméter föld megmunkálásával készüléstették. Itt még állnak a négus hangárjai is, amelyek az összesen három darabból álló légi flottának adtak szállást. A hangárokat persze rostává lyuggatták a gépfegyverek.

berendezése: szabad tűzhely a földön (a kémenyt nem ismerik), az ablakokon üveg nincs. A sarokban csirkék, odébb egy birka vakarózik s aztán ami nem látszik, de az ember tapasztalatból megtanulja: sok itt a bolha, természet, sőt a tetű is. A lakók egy priccsefélén alusznak, de nem mind. Ágynemű sincsen. A tűzhelynél szembeötlő egy nagy vastagfalú, sokfűlű agyag víztartó, amely néha kétszázliteres is megvan. Ez a lakás legfőbb értéke. Amikor a szárazság beáll, igen nagy értékű lesz az ivóvíz. Az asszonyoknak félnapi járóföldre is el kell menni vízért, hátukon a nehéz agyagkorsókkal. Gyakran látni ilyen vízfordó asszonyokat libasorban, fecsegyve baktaini, amint gyökeret rágva hazafelé mennek a szerzett vízzel. A víz olyan, hogy tisztítás nélkül európai ember meg nem inná.

Az abesszín férfiak nem dolgoznak...

Az abesszín férfiak nem dolgoznak, erre a célra veszik az asszonyokat. Egy alkalommal láttam az egyik kunyhónál két asszonyt alkonyati időben, amint éppen famozsárban hatalmas fatörökkel a sőrnek valót zúzták s minden ütésnél az összeszorított fogaik között kiadótt hanggal biztatták egymást. Közben melléjük lép a szomszédasszony, s hogy a munka jobban menjen, két kezével tapsolja az ütemet s e műveletet valami monoton hanggal kíséri. Nézttem sokáig ezt a nem éppen nőnek való izasztó, nehéz munkát, majd a házban cigaretázó két abesa férfit megkérdeztem:

— Mondják, milyen ez a sör, amelyet a nők ilyen sok izzadsággal készítenek?

— Ha az asszonyok ügyesek, akkor a sör jó. — mondták —, de mi csak inni szoktuk.

Ilyenek az abesa férfiak. Láttam egy asszonyt, akinek összes lábujjai hiányoztak, leették a mojláik, helyesebben azoknak fertőzése ráta el éveken át. A mojlái bolhafajta, amely

a köröm vagy a vastagabb bőr alá furakodik és ott petét rak. Ha az ember nem távolítja el ügyesen, igen kellemetlen, veszélyes fertőzés okoz s csak súlyos orvosi beavatkozással gyógyítható. A bicegő bennszülöttől mindenki tudja ezen a környéken, hogy valami mojlá-operáción esett át. Régebben a bennszülöttek abesszíniai tuskét hordtak maguknál, ma már azonban olesó japáni biztosítófüvel végzik az utcán egymás talpának sebészeti megmunkálását.

Hasonló érdekesség még sok akad az utcán. Ha például két tehetősebb abesa találkozik, akik egyforma díszességű bársonynerges szamáron jönnek szolgáltaiktól kísérvé, a tiszteletet úgy adják meg egymásnak, hogy leszállnak a szamárról, mélyen hajladoznak egymás felé s aztán összecsookolódnak. A régebbi időkben a csokolódást szolgál által tartott rögtönzött terítő spanyolfal mögött végezték.

Gyönyörűek az éjszakák...

Addis Abebában ma már egyre kevesebb a szamar és egyre több az autó. Több mint félezzer autó jár manapság a városban s az utkereszteződéseknél valóságos életveszélyes a forgalom. A bennszülöttek ugyanis nem szeretik ki magukat a villamosrendőrok irányításai között, a tempó pedig európai. Ezideig igen fontos szerepe volt az autóknak az is, hogy az éjjeli közvilágítást azok látták el. Az ideiglenes villanytelep ugyanis csak mostanában készült el s csak a fontosabb utcákon van közvilágítás éjjel egy óráig.

Nagyon szépek Addis Abebában a holdvilágos éjszakák, amikor a hűvössé vált éjszakában az ég felhői között bujkál a fényes hold és arnyképeket fest az eukaliptuszok magas lombjaival. A holdfényben szinte megelevenednek a fehér kunyhók: ezek a szép, udított hűvösségű éjszakák vigasztalnak Afrikai mindenféle nappali szenvedéseit.

Addis Abeba közelebbi és részben jelenje harminc év múlva már csak emlék lesz s amiért kár volna, a holdas éjszakák: ezek ugyanis megmaradnak. A múltból talán csak egy-két vonzóbb, jellegzetes utcát kellene megtartani, amely igazi idegenforgalmi érdekességet nyújtana

E. M.

Legújabb könyvek:

Tóth Tihamér: Üdvözlőgy Oltáriszentség . 223 lei
Gerely Jolán: Ha tudnád 90 "
Schmidt: A megváltás szolgál 162 "
Poppe: Eucharisztikus nevelés módszerei 44 "

Életbevágóan fontos orvosi könyvek asszonyok és anyák részére!

A nő a változás korában

Egy tapasztalt nőorvos megfigyelését és gyakorlati tanácsait. (25. ábrával.) Irta: dr Földes Lajos Ára: 95 lei

A fiatal anya

Egy gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyáknak szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudniuk kell. Irta: dr Földes Lajos Ára: 95 lei

A női betegségekről

Megelőzés — Védekezés — Gyógyítás.

E munka az öszes előfordulható női megbetegedésekkel foglalkozik. Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos! Irta: dr Földes L. Ára: 125 lei

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Drăceja, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyföldön: Egész évre 600, fél évre 300, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postafelraképként: csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Csúf szerkesztő: dr. Sulyok István
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Jezsuita-ujmisés ünnepélyes primíciája. Timisoara. Saját tud. A harmadik kerületi plébánia-templomban vasárnap tartotta meg P. Jakab Benjámint jezsuita-ujmisés ünnepélyes primíciáját. Az ujmisés Timisoaráról való és néhai Jakab Benjámint ipariskolai tanár és nejeinek született Mihalesik Teréziának fia. Annakidején itt végezte tanulmányait a piarista főgimnáziumban. Pappá G. E. felder Gyula dr. csanádi megyéspüspök szentelte két más rendtársával együtt. A timisoarai primícia alkalmával zseföldön töltötték meg a hívek a hatalmas plébánia-templomot. A primiciás manuduktorával P. Kerl Norbert plébánossal, a szalvatoriánus-rend volt tartományfőnökével vonult be a templomba a miséjén P. Agoston és P. Gotthard szalvatoriánus-rendi szerzetesek asszisztáltak. Fodor József hittanár mondotta az ünnepi szentbeszédet. A primiciás megáldotta édesanyját, testvérét — köztük Jakab Miklós végzett gépészmérnököt — valamint timisoarai és ardeali rokonait. Sikan járultak, mások is a szentáldozathoz. Miso után a papság a Jakab-család tisztelői és a Katolikus Női Misszió hölgyei keresték fel az ujmisést születési házában. A harmadik kerületi hitközség üdvözlőt Schweiger Béla dr. tolmácsolta. Csenedes Vera üdvözölő verset mondott s beszéltek még Kubán Endre és Ragályi Aranka. Az ujmisés válasszában többek között lelkesen utalt a jezsuita-rendnek a multban szerzett nagy érdemeire, valamint nagyjelentőségű szerepére az Egyház megvédésében. P. Jakab Benjámint a legközelebb visszatér Szegedre.

Fogva marad Caruleanu vezérfelügyelő. Timisoara. Saját tud. Caruleanu Florin, a társadalombiztosító egészségügyi vezérfelügyelője, aki a vizsgálóbíró Sosdean betegségleltározó-pénztári igazgató ügyével kapcsolatban vizsgálati fogságban helyezték, most került a törvényszék vádtaancsa elé. A vádtaancsa a bucaresti vezérfelügyelő vizsgálati fogságát harminc napra megerősítette.

FELROBBANT EGY OLASZ LŐPORGYÁR: HÁROM HALOTT. Rómából jelentik: Nápoly közelében, a Lecce melletti Novoliban a lőporgyár robbanás következtében elpusztult. Három ember életét veszítette.

Almérnököt fogtak Baiamaren. Saját tud. A bányavárosi rendőrség letartóztatta Moldovan Teofil Grigore többszörösen büntetett szélhámost, aki Baiamaren mérnöknek adta ki magát és sorozatos csalásokat követett el. Moldovan hónapokkal ezelőtt jelentkezett a Phönix kén-savgyár vezetésénél. Előadta, hogy végzett mérnök és kezdőleges tudóhája van. Orvosai magaslati levegőre küldték, mivel azonban az üdülésre nincs pénze, kérte, alkalmazják a gyárnál könnyebb munkára. Az igazgatóság nagyobb összeget utalt ki számára azzal, hogy gyógyultan jelentkezzen. Moldovan a nyár elején ismét feltűnt Baiamaren. Az állást megkapta, annak ellenére, hogy diplomáját nem mutatta be. Azt mondta, hogy iratai Bucuresztben maradtak, de már irt, hogy küldjék azokat Baiamarera. A gyár vezetősége várt egészen addig, amíg az egyik labdarugó mérkőzésen Ionescu bányakapitány Moldovanban egy közismert szélhámosra ismert. A bányakapitány értesítette a Phönixet, ahol a „mérnök urtól” követelni kezdték az iratokat. Moldovan erre kerekelt oldott. Előzőleg azonban ellopta a gyár bélyegzőjét és garancialeveleket hamisított, amelyeket a városban értékesített. Közel százezer lejt szedett össze s az összes nagyobb kereskedőket megcsalta. Moldovan csak most sikerült letartóztatni. A vádtaancs elrendelte ellene a vizsgálati fogságot.

Pályázati hírdetés. A zalaui (jud. Sálaj) református Wesselényi-kollégium előjárósága az 1938-39. évre pályázatot hirdeti a következő helyettes tanári állásokra: 1. fizika-kémia 2. latin tanszékre. Pályázati határidő 1938 július 31.

Ples József kanonokot bizta meg Pacha Agoston megyéspüspök a timisoarai elsőkerületi plébánia vezetésével. Saját tud. Az első kerületi plébánia vezetését — mint ismeretes — július 1-ével a jezsuitáknak kellett volna átvenniük. Pacha Agoston megyéspüspök már meg is tette a szükséges intézkedéseket, de a jezsuiták július elsején nem érkeztek meg. Most a rendfőnökség értesítést küldött, hogy nem vehetik át a plébániát. Pacha Agoston dr. megyéspüspök az értesülés vétele után, szeptember elsejével kezdődőleg Ples Józsefet kanonokot bizta meg a plébánia vezetésével. Ples Józsefet csak nemrég nevezték ki kanonokká, 1911. óta a Miaszonyunk-réi elnevezett iskolánövéréknél működött, előbb mint lelkiigazgató, majd mint a tanítónőképző igazgatója.

PUSZTÍTÓ JÉGVIHAR DEBRECEN KÖRNYÉKÉN. Debrecenből jelentik: Háromórás pusztító jégvihar zúdult tegnap Debrecen környékére. A Nagyerdőtől kezdve negyvenkilométeres távolságon gyermekököl nagyságú jég elpusztított mindent. A Nagyerdő fái teljesen csupaszok, hat község határában a csönkig levert mindent a jég. A kár összegét egyelőre még nem tudták megállapítani.

Gyújtogatott a villám egy clujmegyei községben. Cluj. Saját tud. A megye Garbau nevű községében szombaton nagy vihar dult és közben egy lecsapódó villám felgyújtotta Corcea Gheorghe gazdálkodó gazdasági épületeit. A tűzről azonnal értesítették a megyefőnökséget és Enescu Manole ezredes-megyefőnök intézkedésére a cluj tüzoltók vonultak ki a tűz színhelyére. A huzamosabb idő óta tartó esőzések miatt azonban a tüzoltók nem tudtak autóikkal a faluba hejutni, mert az ut teljesen fel volt ázva. A körülbelül hat kilométernek megfelelő utzakaszon gyalog hordták be az oltáshoz szükséges szerszámokat és hosszas, megfeszített küzdelem után sikerült a tüzet eloltani. Két ház gazdasági épületeivel együtt a tűz martalékká vá lett.

Sikkasztások a buziasi adókerületben és az orsovai postán. Timisoara. Saját tudósítónktól. A kerületi pénzügyi felügyelőség a buziasi adókerületben vizsgálatot tartott és megállapította, hogy Crainicescu Cornel, a Tormac községben lévő adóhivatali kirendeltség vezetője, félmilliót sikkasztott. Átadták az ügyészségnek, amely a közvagyon védelméről szóló törvény alapján folytatja le ellene az eljárást. A pénzügyi felügyelőség a kellő ellenőrzés elmulasztása miatt egyúttal a maga hatáskörében is számos tisztviselőt büntetett meg ebből az ügyből kifolyólag. Petru Viliam és Verean Martin buziasi adótitviselőket egy hónapra felfüggesztették állásukból s erre az időre szóló fizetésüket elvesztik. Kisebb-nagyobb fizetéslevonásokra itélték Fejes Teodor, Halmaziu Dumitru, Scarbă Andrei, Vicei László dr. és Argetoianu Teodor tisztviselőket. Visszafizetések nyomára jutottak az orsovai postánál is. A hivatalos vizsgálat lefolytatása után ezért letartóztatták az orsovai postahivatal Teodorescu nevű főnököt és Popescu Dumitru-t, a pénzeslevél-osztály vezetőjét.

Ujabb vádak a letartóztatásban lévő toplița-ciuclui volt időközi elnök ellen. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Egyik korábbi híradásunkban megírtuk, hogy Csedő Imre toplița-ciuclui gazdálkodót, több ízben volt községi időközi bizottsági elnököt a csendőrség letartóztatta és a brasovi hadbíró-sághoz kísérte, mert súlyosan bántalmazta és megakadályozta hivatalos kötelessége teljesítésében Ábrahám Antal hatósági erdőőr. Amint most értesülünk, Csedő ellen újabb feljelentést adtak be, amely azzal vádolja a volt időközi bizottsági elnököt, hogy a község „Nagyrért” nevű kaszálójáról több szekér szénát jogtalanul elhordatott több ezer lejt értékben. Itt említjük meg, hogy amint Tárnoveanu községi jegyző kijelentette, ő egyáltalában nincs ellenséges viszonyban Csedő Imrével, csupán csak hivatalos állásával járó ellenőrzést gyakorolt Csedő eljárása fölött, a község érdekében. Kijelentésének készsággal adunk helyet a tárgyi igazság érdekében.

Halálos szerencsétlenség a bukkszéki olajfúrásnál. Egerből jelentik: A bukkszéki olajfúrásoknál tegnap este földmunkásokat végeztek. Munka közben ötméteres földréteg omlott a munkásokra és közülük kettőt eltemetett. Végh Kolozs Sándort sikerült kimenteni, a másik munkást, Bolyoki Istvánt a többmázsás földtömeg agyonnyomta. Végh-Kolozsit az egri irgalmasok kórházába vitték, a hatóság pedig nyomozást indított, hogy megállapítsa, ki felelős a szerencsétlenségért.

Orgazdasággal vádolnak egy gheorgheni kereskedőt. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Tepeș Nicolae gheorgheni állami tanító észrevette, hogy lakásából egyre-másra tűnnek el ruha- és fehérneműk. Meglepetéssel állapította meg, hogy saját fia fosztogatja a lakást és az ellopott holmikat Grün Zelig kereskedőnek adja el. Mintegy nyolcezer lejt értékű ruhaneműt 830 lejtért vett meg Grün kereskedő. A rendőrség orgazdaság miatt eljárást indított a kereskedő ellen, aki hajlandó volt a lopott holmik egy részét visszaadni és a többiért kártalanítást adni. A rendőrség ennek ellenére tovább folytatja az eljárást.

Vakmerő tolvajlás a Rókus-kápolna oltára előtt. Budapestről jelentik: Vakmerő lopási ügyben indított nyomozást vasárnap a főkapitányság. Jourdenil Ödönné, egy kereskedő özvegye jelent meg a rendőrségen és ismeretlen tettes ellen lopás címén feljelentést tett. Az uriaszony vasárnap kora reggel a Rókus-kápolnában volt mielőtt. Amikor kifelé indult a templomból, észrevette, hogy aktatáskája eltűnt. Az új börténkámban volt iratain, több fontos levelén kívül pénztárcája is ötven pengő készpénzzel s egy arany nyakláncsal. Az özvegyasszony előadása szerint, az aktatáskát csak akkor lophatták el, amikor az oltár előtt térdreborulva, két kezét összehúcsolva imádkozott és pár percre maga mellé tette a táskát. Ezt a rövid időt használta fel a vakmerő tolvaj. Jourdenilné hozzátette, hogy személyleírását adott egy huszonnégy-huszonhat év körüli, jólöltözött, szőke nőről, aki mellette tartózkodott az oltárnál. Az a gyanu, hogy régi tolvajné követthette el a lopást.

Budapest és Brasov között nyomtalanul eltűnt egy fiatal budapesti leány

Budapestről jelentik: Rendkívül rejtélyes és titokzatos eltűnési ügyben indítottak nyomozást a rendőrségen. Erőteljesen módon eltűnt Fülöp Margit 18 éves varrónő. A feltűnően szép, fiatal leány még a tavasszal, április 21-én Mercurea-Ciucra utazott édesanyja rokonaihoz. A rokonok a szép pesti leányt férjhez akarták adni. Fátalembereket mutattak be neki, Fülöp Margitnak azonban nem tetszettek a leánykérők. Irt haza szüleinek Budapestre, azt hangoztatta, hogy nem akar még férjhez menni. Arra kérte azonban őket, hogy engedjék meg egy ideig Mercurea-Ciuccon maradni, mert nagyon jól érzi magát a rokonok házában. A szülők teljesítették egyetlen gyermekük kívánságát.

Lassan telt, mult az idő, a kis Fülöp Margit Mercurea-Ciucról hazakiváncsolt. Elbucsuzott vendéglátóitól és jegvet váltott a brasovi vonatra. Ez még június 18-án történt. Két hét múlva a leány apjának, Fülöp Zsigmondnak, a Winter Hermann cég munkavezetőjének címére levelet hozott a posta. A levelet a mercurea-ciuclui roko-

nai irták. Aggódo hangon érdeklődtek, hogy mi van a kis Margittal, akitől elutazása óta nem kaptak egy sor írást sem.

Fülöpék megrémülve olvasták a Romániából érkezett levelet, mert hiszen ők azt hitték, hogy egyetlen gyermekük még mindig a rokonoknál van. A levél vétele után nyomban jelentették az esetet a rendőrségen.

Az eltűnési ügyben széleskörű nyomozást indítottak. Vasárnap elrendelték az eltűnt leány rádióval való körözését. Megállapították, hogy Fülöp Margit Mercurea-Ciuccon csak Brasovig váltotta meg a vasuti jegyét. Az a gyanu, hogy lánykereskedők karmai közé került. A feltűnően szép leány ugyanis a színipályára vágott. Tancoesnő, vagy színésznő szeretett volna lenni. A szülők azonban gyermeküket gép- és gyorsírnai tanították. Kitanulta a hölgyfodrászatot, legutóbb pedig varrni kezdett. Lehet, hogy a tapasztalatlan fiatal leányt kecségető ajánlatokkal leánykereskedők csábították el. A nyomozást most ezen az uton folyik tovább.

Egészségügyi szempontból sok visszaélés történik a város élelmiszerellátása körül

Szükség van a nagypiac-tér sürgős átrendezésére. — El kell tüntetni a nagypiac-tér környékéről a nyomortanyákat, lebujokat és kocsmákat

Florescu ezredes-megye főnök a város és a megye legfontosabb gazdasági problémáiról nyilatkozott

Oradea. Saját tud. Vasile Florescu ezredes-megye főnök hétfőn délelőtt sajtóértekezletet tartott, amelyen a város és a megye legfontosabb gazdasági problémáival foglalkozott.

A közszükségleti cikkek maximalizálására vonatkozólag kijelentette, hogy azok nem állandóak, hanem a nyerstermékek napi árához alkalmazkodnak.

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy a közszükségleti cikkek árait naponként állapítják meg. Amennyiben a búza ára alacsonyabb árfolyamon szilárdul meg, úgy sor kerül a kenyér árának leszállítására is.

Ismertette a kenyér maximalizálás körülményeit és kifejtette, hogy azért tekintett el a fekete kenyér árrának megállapításától, mivel személyesen győződött meg róla, hogy a kenyérnek ezt a fajtáját sem a városi, sem a falusi lakosság nem vásárolja. A pékiparosok eleget tettek ugyan a rendelkezésnek, nagymennyiségben sütöttek fekete kenyeret, de az raktárukba maradt. Mindenki fehér és félbarna kenyeret eszik, ezekre kellett tehát a fősulyt fektetni.

Ezután az éttermi árakkal foglalkozott. Vé-

gigjarta az összes vendéglőket és éttermeket és személyesen is meggyőződött arról, hogy az előírt árakat tiszteletben tartják. Némely helyen még szükség van kisebb árleszállításokra, az ellenőrzéssel megbízott közegek azonban ezeket a különbözöket is rövid időn belül eltüntetik.

A város élelmiszer ellátása egészségügyi szempontból sok kívánnivalót hagy maga után. A városháza jelenlegi vezetői ebben az irányban dicséretreméltó buzgalommal dolgoznak.

Naponként rendeznek tejrazzliákat és legutóbb is 1600 liter hamisított tejet öntöttek ki. Ezeket a tejrazzliákat folytatni fogják.

Szegyenletes szépséghibája a városnak a nagypiac-tér, ahol

piszkos és bűzös levegőjű barakokban húst és más elsörendű élelmiszereket árulnak, a régi butorásusok és öszeresek tözsom-szedságában és poros levegőjében. Szükség van a piactér sürgős átrendezésére, amely rövidesen meg is történik.

El kell tüntetni a nagypiac-tér környékéről a nyomortanyákat, lebujokat és kocsmákat is.

A megyefőnök köszönete a város és megye lakosságához

Oradea. Saját tud. A nagy gyásznapok elmúltával, amelyekben Oradea és Bihormegye lakossága oly impozáns mértékben vett részt, Florescu ezredes-megye főnök tegnap a sajtó előtt a következő nyilatkozatot tette:

— *Lelküismereti kötelességemnek érzem, hogy a szomorú esemény alkalmából hálásan rójam le köszönetemet Oradea és Bihormegye lakosságának. Mélyen megindító volt az a mód, ahogy a lakosság vallási és faji különbség nélkül leróta kegyeletének, lojalitásának és hódolatának adóját a Dinasztiaival szemben Mária királyné elhalálása alkalmával. Amikor a szomorú esemény hírért meghallottam, gondolkodtam azon, miként tudná kifejezésre juttatni a város közönsége legméltóbban a gyászt? Elhatároztam, hogy erre megfelelő lehetőséget nyújtok, ami a Mária királyné szobor gyászpompás feldíszítésével és a hatóságok kezdeményező példaadásával meg is történt. Elmondhatom, hogy valóban megható és örökké emlékezetes marad a város lakosságának gyász-felvonulása és azok, akik más városokból utaztak keresztül Oradeán, meghatóan szemlélték a kegyeletnek e nagyszerű megnyilatkozását. Minden társadalmi, kulturális és gazdasági testület, a társadalom minden rétege és osztálya testületileg vagy egyénileg jött el díszes koszorújával, vagy szerény virággal. Épöly megindító volt az egyházak és magasabb hivatali testületek megjelenése, mint amennyire szívből jövő megnyilatkozás volt, mondjuk, a sofőrök, bérkocsisok, cigányzenészek gyászának megnyilatkozásai. Asszonyok, leányok, szegény emberek, apró gyermekek egy-egy virágszállal, könnyel és imával jelentek meg a szobor előtt.*

— *Külön kell megemlékezni az egyházak és vallásfelekezetek lélekemelő magatartásáról, amelyek felekezeti különbség nélkül gyönyörű keretekben tartották meg istentiszteleteiket híveik tömeges részvételével. A kirakatok feldíszítése nemcsak a város centrumában, hanem a külvárosokban és a falvakban is, amelyeket ezeken a napokon inspekciós úton felkerestem, megkapó módon demonstrálta a Dinasztia iránti szeretetet és azt a dicséretes je-*

lenséget, hogy a királyi családot érintő minden eseménynél surlódások, nézeteltérések, különbségek elnémulnak.

— *A keresztény erkölcsök ősi előírásai szerint ültük meg a gyászt és a iosiai-telepen kétszáz szegény embert vendéglünk meg halotti toron és valóban megkapó, hogy azok a cégek, melyeknél megrendelést eszközöltünk, mint a Steiner sütőde, Novomeszky cukrászda, szinte tiltakozva hártották el, hogy szállítmányaikért pénzt fogadjanak el.*

— *Ki kell fejeznem elismerésemet és hálát a városi hatóság vezetője, Carpiniceanu polgármester iránt. Ez a kiváló férfi minden tekintetben megértette, miként kell hozzájárulni költségekkel, jó rendezéssel és egyetértő munkával ehhez a magasabb aktushoz. Hasonló köszönet illeti meg Nestorescu őrnagy alpolgármestert, valamint a rendőrkészletet a kivétel pontosságáért és a rend fenntartásáért, valamint a mérnöki ügyosztályt és a városi keréskertet a feldíszítések kitünő teljesítéséért. Jólleső érzéssel emlékezem meg a sajtó méltóságú magatartásáról, mely nemzetiségi és nyelvi különbség nélkül a kegyelet és lojalítás minden jelét szolgáltatja. Köszönöm a sajtó útján a város közönségének lojalítását a gyász kifejezésének impozáns módja felett. Köszönöm a felvonulásokat, díszítéseket részvétlányiratokat és legszebb kötelességemet teljesíttem, amikor mindezekért hálás köszönetet mondok.*

Fizetik a nyugdíjakat

Oradea. Saját tud. Az oradeai pénzügyigazgatóság nyugdíjigazgatósága kedden reggel kezdi meg a július havi nyugdíjak kifizetését. A nyugdíjakat a szokott sorrendben fizetik.

Báile Episcopostibe érvényes kedvezményes kád- és tükörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

* **Felvétel az oradeai Szent Vince-intézet iskoláiba.** Az oradeai Szent Vince-intézet nyilvánossági joggal bíró elemi iskolájába és ugyancsak nyilvánossági joggal bíró leánygimnáziumába felvesz bejáró és bennlakó növendékeket. Tanítás az állami tanterv szerint. Az iskolai beiratások augusztus 25-én kezdődnek.

Motornélküli repülőtanfolyam Petroseniben. (Deva). A napokban F. Stof motornélküli repülőgép mechanikus és tanár, valamint Georgesco Gorjanu bányamérnök vezetésével kéthetes motornélküli repülőtanfolyam nyílt meg, amelyen 16 éven felül mindenki részt vehet. Román állampolgárok a kéthetes tanfolyamért ezer leit, idegen állampolgárok kétezer leit fizetnek. Jelentkezni lehet a petroseni Aeróklub vezetésénél. Kiskorúak kötelesek szülői engedélyt felmutatni.

Kormánybiztos a devai kereskedelmi és iparkamaránál. Saját tud. A devai kereskedelmi és iparkamara kormánybiztosává a miniszterium Mihailas Alexandrut, a Nemzeti Bank devai fiókjának igazgatóját nevezte ki.

Négy millió leis tűzkár Careiban. Satumare. Saját tud. Szombatra virradóra kigyulladt és porig leégett az ugynevezett Birtokossági Malom, amely jelenleg a Fridec részvénytársaság tulajdona. A tűz a padlásokon keletkezett és pillanatok alatt hatalmába kerítette a tetőzetet. Az éjjali szolgálta munkások az üzemi tűzoltó-felszereléssel igyekeztek a tűz terjedését megátolni, azonban a lángok olyan erővel pusztítottak, hogy a munkások fáradozása kárba vesztett. A tűzhöz kivonult a tűzoltóság és a katonaezred egyik szakasza is. Mivel a malomtűz eloltására gondolni sem lehetett, a tűzoltók munkája a szomszédban levő városi villamosmű megmentésére szorított. Reggel hét óra a malomból csak tűzkövek maradtak meg. Pénteken a carei gyalogezred tizennégy vagon búzát szállított a malomba. Ebből a mennyiségből semmit sem lehetett megmenteni. A malom teljes felszerelése és a gépház elpusztult. A kár négy millió lei. A tűz következtében harminc család maradt kenyér nélkül. A tűz okának kivizsgálására erélyes nyomozást indítottak.

Temetések. Coștin Ioan 53 éves korában Oradeán elhunyt. Temetése július 25-én volt a Rulikovszky-temetőben. — Calugar György 37 éves korában meghalt. Temetése július 26-án leez Regele Ferdinand községben. („Caritas“.)

SZÍNHÁZ

A VILÁGSIKERES SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK. Szegedről jelentik: Szombaton este kezdődtek meg ünnepélyes külsőségek között, hatalmas közönség jelenlétében a szegedi szabadtéri játékok idei sorozatát az „Ember Tragédiája” nyitotta meg. A Tragédia az újabb rendezésben talán még az eddigi sikereit is felülmúlta s a közönség körében olyan lelkesedést vívott ki, amelyhez hasonlóra alig volt példa. Vasárnap este, a szegedi szabadtéri játékok második napján, a magyar vidámság szólalt meg a Dóm-tér arkádjai alatt. A Tragédia után „Háry János” híres nagyotmondásai hangzottak el a szabadtéri színpadról és a teret betöltötte Kodály Zoltán zenéje, ez az ősi forrásokból táplálkozó tiszta, nemes és gyönyörű muzsika. A dúsz, színes mese kitünő alkalmakat ad a rendezőnek, hogy szabadtéri elgondolásait megvalósítsa és Nádasy Kálmán, az Operaház rendezője valóban pompás ötletekkel elevenítette meg a magyar mesevilág halhatatlan hazudozóját. Hálás, színes színpadok, nagy tömegben elcsillantott statiszták és az elsőrendű magánszereplők új Háry Jánost hoztak a nézőtér elé. A tér fantasztikus méretei hihetetlenül felfokozták a mesejáték hatását és cseppet sem artotak bensőséges, kedves humorának. A tűzes táncok és tömegjelenetek pedig még sehol sem érvényesültek annyira, mint itt Szegeden. A közönség lelkesen élvezte a Háry Jánost és társával elhalmozta a jelenlévő Kodály Zoltánt és a szereplőket: Palló Imrét, Kiss Ferencet, Nagy Izabellát, Toronyi Gyulát, Tompa Bélát, Budanovics Máriát, Sebők Sári, Ildás Aladárt és a többieket. Külön sikere volt Kiss Ferencnek, akinek Kodály új számot írt a darabba. A zenekar Rubányi Vilmos karnagy vezetésével jól megállta helyét.

Alaptalanul vádaskodtak egy székely község három tekintélyes vezetője ellen

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Misentea község ezévi költségvetésének állami iskolai és óvodai célokra előirányzott kiadási tételét dr. Czíki István földbirtokos, volt ügyvéd, valamint a falu lakosai közül *többen megfellebbezték* azzal az indoklással, hogy a közbirtokosság már adott az állami iskoláknak két-százezer lei értékű fát, mely a természetben szolgáltatott közmunkákkal teljesen fedezi egy kéttanerős iskola felépítési költségeit. Hogy az iskolaszék a jóváhagyott tervektől eltérően háromtanerős, irodás iskolát épített, azt az ő felelősségére tette, ezért azonban nem lehet a község lakosait újabb negyvenhétezer leiel terhelni. Az óvoda céljaira előirányzott tizenegyezer lei megfellebbezésének indokul előadták, hogy a község három „tizes”-ből áll, mely két-három kilométerre van az óvodától és így a gyermekek az óvodát nem látogathatják a távolság miatt. Az óvoda a múlt években sem volt emiatt megnyitható. A fellebbezést Duka János katolikus elemi iskolai igazgató fordította románra és Málnási József gazdálkodó hordozta el a faluban aláírásra. A fellebbezés — ma sem lehet tudni milyen körülmények között, de feltétlenül illetéktelenül — kezébe került Bucur Ioan állami iskolai igazgatónak, aki a fellebbezés indokai egyes kitételeiben *állami oktatás elleni izgatást látott* és Demes Bálint gazdálkodó és még egy társa nyilatkozatainak felhasználásával feljelentést tett dr. Czíki István, Duka János és Málnási József ellen nemcsak az említett izgatásért, hanem azért is, hogy dr. Czíki az alkalmány megszavazása ellen is lázította volna a népet. *A feljelentés alapján június 11-én a község mindhárom tekintélyes vezetőjéről letartóztatották és a braszovi hadbírósnak adták át.* A hadbírósnak vádiratot is adott ki, melynek alapján az első tárgyalást július 11-én kellett volna megtartani. Ekkor azonban Bucur szándékosan nem jelent meg és így a tárgyalást július 22-re kellett elnapolni, amire Bucur 2000 lei pénzbírsággal idézték meg. *A megtartott tárgyaláson a vád teljesen összeomlott. Sőt kiderült, hogy amíg dr. Czíki és társai, valamint az egész lakosság megszavazta az új alkotmányt, Bucur, — aki különben legionista hírében áll — egyedül nem szavazott.* A hadbírósnak teljes egészében elfogadta dr. Czíki és társai védekezését és Mihailescu és Butoiu volt hadbírók, ügyvédek védőbeszéde után egyhanguan felfüggesztette őket. *Az ártatlanul megvádolt emberek negyven napi vizsgálati fogság után végre szabadságra kerültek.* Harminc-negyvenezer leire tehető az az anyagi kár, melyet alaptalan jelentgetők okoztak ártatlan embereknek, de felmérhetetlen az erkölcsi kár, melyet nemcsak a vádlottak, hanem családtagjaik lelkében okoztak. Erthető tehát, ha dr. Czíki és társai most már a jogerős bírói ítélet után *erkölcsi és anyagi kártérítést* pert indítanak az alaptalanul vádaskodó feljelentők ellen.

Pályázati hirdetés

A crasnai római katolikus egyházközség pályázatot hirdet hét osztályos, osztatlan elemi iskolájánál megüresedett kántortanítói állásra. Csak tanítói és kántori oklevéllel rendelkező, a román nyelvet tökéletesen bíró római katolikus vallású férfitanítók pályázhatnak. Pályázati határidő 1938 augusztus 15. Javadalmazása havi 1500 lei készpénzfizetés. stóla, természetbeni lakás, kert, 3 hold szántó, urbéri erdő- és legelőiletmény. Érdeklődni lehet az egyházközségnél (Parochia Rom. Cat. Crasna, jud. Sălaj) ahová folyó évi aug. hó 15-ig a pályázatok is beadandók. Az állás szept. 1-ig elfoglalandó. **Rom. Cat. Egyházközség, Crasna.**

Borzalmas szerencsétlenséget okozott a váltóőr lelkiismeretlensége

Elütött a vonat egy falusi szekeret és darabokra szaggatta a szekeres fiút. A szekeres gazda is életveszélyes sérüléseket szenvedett. Örizetbevették a lelkiismeretlen váltóőrt

Oradea. Saját tud. A Maniu-utca végén levő vasuti kanyarban, a 145. számú vasuti őrháznál szombaton este 10 óra után 10 perccel megrendült szerencsétlenség történt. Az őrháznál kétfelé ágazik a sínpár, az egyik tovább halad a fővonalon, a másik pedig a Josia illetve Arad felé tart. Ez utóbbinál történt a katasztrófa. Kupás Sándor jómodu diosighi gazdálkodó szekeren két hordó bort szállított Oradeára. A szekeren foglalt helyet a gazdálkodó 14 éves Sándor nevű fia is. Csendesen haladtak a lovak, de amikor a pályatesthez értek és a gazdálkodó látta, hogy a sorompó nincs leengedve, rácsapott a lovakra, hogy minél előbb áthaladjanak. A következő pillanatban azonban a 3582-es számú tehervonat kerekéi elé kerültek, amely szabályszerű menetidőben indult ki az oradeai nagyállomásról. A tehervonat a lovakat kapta el és sze-

kerestül együtt magával vonszolta őket mintegy kétszáz méteren, amíg a mozdonyvezetőnek sikerült a vonatot megállítani. A szekér elé fogott lovakat véres cafatokra tépték a vonatkerekek. Először ifj. Kupás Sándor szinte a felismerhetetlenségig összeroncolt holttestét találták meg a vasutasok, majd id. Kupás Imre keresésére indultak, akit a töltés melletti árokban találtak meg. A szerencsétlen ember még élt, de testét borzalmas sebek borították, fején egy 10 centiméteres mély seb tátongott. Azonnal beszállították a kórházba.

Rövidesen rendőri bizottság szállt ki a szerencsétlenség színhelyére. A vizsgálat során megállapították, hogy a szerencsétlenségért Roman Ludovic helyettes sorompóór a felelős, mivel elmulasztotta leengedni a vasuti sorompót. A lelkiismeretlen váltóőrt nyomban letartóztatták.

SPORT

A Juventus és a Genova győztek a KK elődöntőjében

Vasárnap bonyolították le a Középeurópai Kupa elődöntőinek első fordulóját. A két esélyes, a Ferencváros és a Slavia idegenben játszott és mindkettő vereséget szenvedett. A Ferencváros csak egy góllal vesztett és ezt könnyen behozhatja Budapesten, a Slavia pedig otthonában nagyon félelmetes, 3 góllal simán verheti Prágában a Genovát és így valószínű, hogy Ferencváros—Slavia döntő lesz az idei KK-ban.

A vasárnapi mérkőzések részletei a következők:

Juventus—Ferencváros 3:2 (2:1).

Torino, Mussolini stadion. 11 ezer néző, játékezőtő Bizik (Csehszlovákia). Az első félidőben sokkal jobb volt a Juventus és nagyobb vezetésre tehetett volna szert. De Filippis és Buscaglia révén már 2:0-ra vezetett, amikor

Sárosi dr. góloz. Szünet után magára talált a Ferencváros, egyenlő ellenfél volt, sőt a végén kis szerencsével ki is egyenlíthetett volna. Tomasi révén 3:1-re vezettek az olaszok, Sárosi szépített.

A Juventus nagy tudású csapat. Felforgató csatársora azonban nagyon érezte hatását. Egyedül Tomasi játszott jól a második félidőben is. A 38 éves Monti a mérkőzés végén kifulladt. A csapat legjobb része a világbajnok Foni—Rava hátvédpár volt. A Ferencvárosból Háda Polgár és Sárosi vált ki. A csatársor erősen nélkülözötte Toldi lendületét és lövőkészségét.

Genova—Slavia 4:2 (2:1).

Genova, 15 ezer néző, játékezőtő Popovics (Jugoszlávia). Nagy fölényben játszott az olasz csapat és megérdemelten győzött. Góllövők: Figliola, Morselli (2) és Cattaner, illetve Horak és Vytlačsil.

Németország és Jugoszlávia a D. C. Európa zóna döntőjében

A Davis Cup mérkőzések európai zónájának elődöntőit is lejátszották. A döntőbe, mint az előrelátható volt Németország és Jugoszlávia került. Berlinből jelentik: A német—francia mérkőzés első napján Henkel legyőzte Petrat, Metaxa Destremeant. Másnap a Henkel—Metaxa pár győzött a Petro—Lesneur kettős ellen. Az utolsó napon a franciák játszottak. Petra legyőzte Metaxát, Henkel nem állt ki és Destremeant győzött Redl felett. Végeredmény 3:2.

Brüsszelből jelentik: A jugoszláv—belga mérkőzés Jugoszlávia 5:0 arányú fölényes győzelmével végződött.

A magyar uszóbajnokságok. Budapestről jelentik: Szombaton és vasárnap bonyolították le a magyar uszóbajnokságokat. Eredmények: 100 méter hát: 1. Erdélyi 1 perc 11,8 mp. 100 méter mell: 1. Engel 1 perc 13,6 mp. 100 méter gyors: 1. Csik 1 perc 00,8 mp. 400 méter gyors: 1. Gróf 4 perc 58,6 mp. Műgrás: 1. Hidvégi 134,65 pont. 200 m. hölgy gyors: 1. Acs Ilonka 2:41,8. 200 m. gyors: 1. Gróf 2:16,6. 200 m. hölgy melluszás: 1. Szigethi Wargha Ernőke 3:16,2. 200 m. melluszás: 1. Engel György 2:51. 100 m. hölgy hát: 1. Acs Ilonka 1:26,8. 200 m. hát: 1. Lengyel Árpád 2:41,6. Toronygrás: 1. Hidvéghy 108,22 pont. 4x100 m. gyorsstaféta: 1. UTE 4:09,4.

Hilde Sperling (dán) teniszező nyerte meg — rekord idő, 25 perc alatt — a párosmérkőzést az angol Lumb kisasszonnyal szemben Képünk a verseny után készült. Jobbra az angol, balra a dán versenyző látható.

LEGUJABB

Japán vegyes döntőbizottságot ajánl a mandzsu határviszály elintézésére

Tokióból jelentik: A japán kormány elhatározta, hogy javaslatot intéz a szovjet-kormányhoz a Csang-Ku-Feng körüli határviszály elsimítása érdekében. A jegyzékben a japán kormány felajánlja, hogy a mandzsu határvonal megállapítása ügyében fenntartja két évvel

előtti álláspontját és most is hajlandó alávetni magát egy japán—szovjet—mandzsu vegyes bizottság döntésének. Ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a mandzsu kérdésben a helyzet nem rosszabbodott, sőt japán magatartása reményt ad a békés kibontakozásra.

Imrédy Béla magyar miniszterelnök hazaérkezett

Hazatérőben a jugoszláv területen a drávai bán is elkísérte

Budapestről jelentik: Imrédy Béla miniszterelnök és felesége hétfőn délelőtti háromnegyed 10 órakor megérkezett a budapesti déli pályaudvarra, ahol a frontarcosok díszszázada és a Társadalmi Egyesületek Szövetsége díszküldöttsége várta. Az üdvözlésekre a miniszterelnök a következőképp válaszolt:

— Magyarország és Olaszország között oly szilárd és szoros a barátság, hogy az újabb meg erősítésre nem szorul. A mostani találkozó arra szolgál, hogy a két ország azonos álláspontját az európai kérdésekben megállapítsuk.

Majd az öt hazakisérő újságíróknak is nyilatkozott a miniszterelnök és kijelentette, hogy azért örül olaszországi utazásának, mert sikerült elosztatni ezáltal azokat a híreszteléseket, melyeket sokszor bizonyos oldalokról nem egészen tiszt

ta szándékkal bocsájtanak szárnyra Magyarországnak barátaival való kapcsolata tekintetében. Olaszország és Magyarország barátsága nem irányul senki ellen, sőt más államoknak is módot ad arra, hogy a konstruktív béke útján hatékonyan haladjanak előre. Olaszországot őszinte barátságunk tekinti, — mondotta a miniszterelnök — és Mussolininak az a felfogása, hogy szükség van az erős és viruló Magyarországra.

Az olaszországi utjáról hazatérőben levő magyar miniszterelnök kocsjába különben Jake határállomásnál beszélt Nadlacen drávai bán, aki a Bánáság területén való átutazása alkalmából üdvözölte a magyar miniszterelnököt. A drávai bán Imrédy Bélát Lubljana állomásig kísérte el. Innen Imrédy táviratot intézett Mussolininéz, amelyben köszönetet mondott neki a meleg baráti fogadtatásért.

Chamberlain diplomáciai menetrendje az európai béke újjászervezéséről

Enyhülés a középeurópai feszültségben. — Az angol kormány állandó tanácsadót küld Prágába

Londonból jelentik: Az utóbbi 48 órában az európai diplomácia körében hirtelen békehangulat tapasztalható. Londoni lapjelentések szerint Chamberlain angol miniszterelnök fel akarja használni ezt az enyhülést és újabb békeszerződés kidolgozásán fáradozik. A „Sunday Express” már tudni is véli azt a diplomáciai menetrendet, amelyet Chamberlain állít össze. Eszerint a következő kérdések kerülnek előtérbe:

1. A cseh kérdés békés megoldása.
2. Angol—német barátsági szerződés.
3. Az európai árucseré megkönnyítése.
4. A fegyverkezés korlátozására szóló meg egyezés.

A lap úgy értesül, hogy Anglia és Franciaország egy általános békerendezés során már nem zárkózik el a háború előtti német gyarmatok visszaadásától sem. A lap szerint a középeurópai helyzetben enyhülés mutatkozik, habár még mindig nagy a szakadék a cseh

kormány felfogása és a szudéta-német párt követelése között.

A „News Chronicle” szintén a középeurópai kérdéssel foglalkozik és arról ad hírt, hogy Chamberlain rövidesen Prágába küldi lord Runcimant, ahol állandó tanácsadóként fog működni a kormány mellett a szudéta-német kérdésben. Az angol követ közbenjárása folytán egyébként Hodzsa cseh miniszterelnök ígéretet tett arra, hogy nem terjeszti parlament elé a kisebbségi szabályzatot mindaddig, amíg a szudéta-német párt azt alaposan át nem tanulmányozza.

WIEDEMANN KAPITÁNY
ISMÉT LONDONBA UTAZIK.

Londonból jelentik: A „Daily Herald” jelentése szerint Wiedemann kapitány, Hitler bizalmasa a hét végén ismét Londonba érkezik. A kapitány Halifax külügyminiszternél jelentkezik a legutóbb átadott üzenetre való válaszáért, amely — úgy véli a német kormány — a hét végére már elkészülhet.

A cseh közvéleményben békésebb lett a hangulat

Hodzsa miniszterelnök tízéves megemlékezési szerződést ajánl Németországnak

Prágából jelentik: A cseh közvéleményben a múlt héten beállt fordulat következtében a kisebbségi kérdés tekintetében nagy változás észlelhető. Prágát az utóbbi napok eseményei meglepésére érték, de annyit megállapítható, hogy a német oldalról megindult kezdeményezés kedvező fogadtatásra talál. Kormánykörökben megfogadták az angol követ közvetítő lépé

sét. A „Narodny Noviny”, Jezsek miniszter egyetemes nemzetipárti lapja barátságos hangot üt meg a németek iránt. A lap azt írja, hogy Középeurópa kérdésének rendezésénél Németországot nem lehet figyelmen kívül hagyni. Csehország örömmel látja Németország békés szándékait. A Noviny Listi, a cseh néppárt lapja viszont tudni sem akar a szudéta németek követeléséről és hal-

Margaret Mitchell:

Elfújta a szél

Több mint kilencszáz oldal ez a hatalmas alkotás, amelyen szerzője hét évig dolgozott. Egy nagy szerelem és egy nép élet-halálküzdelmének regénye, de ugyanakkor döbbenetes hűségű történelmi munka és ragyogó lélektani tanulmányok sorozata. A cselekmény olyan bősodru, mint a kiáradt Mississippit — de ugyanakkor a lélekrajz, az emberábrázolás minden értéke is meg van benne.

Ara 264 lei és portó.

Singer és Wolfner kiadása.

lani sem akar arról, hogy a cseh kormány a szovjettel kötött barátsági szerződést felbontsa.

Londonból jelentik: A „Daily Express” nagy feltűnést keltő híradása szerint Hodzsa cseh miniszterelnök hajlandó volna Németországgal tíz évre szóló fúmadást kizáró egyezményt kötni. A szerződés előfeltételéül azonban azt kötné ki a cseh miniszterelnök, hogy Csehország nem szerelne le és nem bontaná fel a Franciaországgal valamint Szovjetországgal fennálló barátsági szerződését.

Apcáthidetések

Egy szó ara 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cím a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Első
díjas szülőktől származó, magas gyapjuhozamu, fajtisztia **angora nyulak** ivarérett és választási korban, beszerezhetők. Ferences zárdafőnökség, Estelnic Treiscanue megye. Válaszbélyeg csatolandó.

Zongora,
rövid feketé, kereszt-hurok, eladó. Megtekinthető: Oradea, Str. Academiei 4., délelőtt 9—11 és délután 4—5 óra között.

Stingl
piano teljes jó állapotban eladó. Patzko dr, Oradea, Ciorogariu-utca 23-a. szám.

Vennék
jó karban lévő használt gyermekkosci. Oradea, Str. Neptun 12. (Retu! Comandantului.)

Herbst
óra- és ékszerész áruház, Oradea, Bd. Regele Ferdinand 3. Legelőcsőbb beszerzési forrás kar- és zsebórák 150—200—300, Doxa, Omega órák 700—900—1200, — arany karikagyűrűk párja 600—800. Vesszek ocska ékszereket, zsebórákat, brilliántot, javítóok olesón órákat, ékszereket.

Különféle

Eladó
modern új magánház, 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Oradea, Str. Clemenceanu No. 18.

Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

PUHA ÉLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Kiadó
egy 25 méteres száraz borpince. Cím a kiadóban.

Kiadó
1 szoba, konyha augusztus 1-re. Oradea, Str. Alexandri No. 15.

Két szobás
(kertes) magánházat v. lakást keres Wetzenkircher M. tanár, Oradea, Parcul Alba-Iulii 14. szám.

Kiadó
két 1 szobás, előszobás lakás. Oradea, Str. Independentei 14. szám.

Alkalmazás

Megbízható
mindenes azonnalra felvétetik, Oradea, Baritiu-utca 4. (Főpostai melletti utca.)

Komoly
leány, 16 éves bizonyítvánnyal állást keres augusztus 1-re, jobb családnál. Vidékre megy. Oradea, Miron Cristea 17. házmester-nél.

Bejáróné,
ki főzni és szépen vasalni tud, magas fizetéssel felvétetik. Oradea, Str. Tache Joneacu 24. szám.

Éiadó
augusztus 1-re 4 szobás összkomfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.